

JANE AUSTEN

EMMA

ÇEVİRİ: SEÇKİN SELVİ

28. BASKI

 can
klasik

JANE AUSTEN

EMMA

Can Klasik

Emma, Jane Austen

İngilizce aslından çeviren: Seçkin Selvi

Emma

İlk baskı: John Murray, 1815

Bu çeviride kaynak alınan baskı: Oxford World's Classics, 2008

© 2007, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: 2007

28. basım: Ocak 2024, İstanbul

Bu kitabın 28. baskısı 2000 adet yapılmıştır.

Dizi editörü: Ayça Sezen

Editör: Cansu Varol İzmirli

Düzeltili: Ebru Aydın

Mizanpaj: Bahar Kuru Yerek

Kapak uygulama: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Baskı ve cilt: Vizyon Basımevi Kağıtçılık Matbaacılık ve Yayıncılık San. Tic. Ltd. Şti.

Beylikdüzü O.S.B Mah. Orkide Cad. No: 1/Z Beylikdüzü-İstanbul

Sertifika No: 52098

ISBN 978-975-07-6162-1

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Maslak Mah. Eski Büyükdere Cad. İz Plaza Giz, No: 9/25, Sarıyer / İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 43514

JANE AUSTEN
EMMA

ROMAN

İngilizce aslından çeviren

Seçkin Selvi

♥can

Jane Austen'in Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

Gurur ve Önyargı, 2007

Mansfield Park, 2008

Evlilik, 2020

Lady Susan, 2022

Northanger Manastırı, 2022

Akıl ve Tutku, 2023

JANE AUSTEN, 1775'te İngiltere'de, Steventon'ın Hampshire kasabasında doğdu. Reading'deki Manastır Okulu'na gönderilen Austen, daha sonra eğitimini evde sürdürdü. Günün toplumsal ve siyasal olaylarından uzak, sıradan bir yaşam sürdü. Romanlarında işlediği yerler, karakterler ve konular, çevresindeki küçük toprak sahipleri ve taşralı din adamlarına özgü, köyden, komşulardan, taşra yaşamından oluşan bu dünyadan alınmaydı. Austen'in ilk romanı *Akıllık ve Tutku* 1811'de yayımlandı. Arkasından edebiyat tarihinin en sevilen eserleri arasında yer alan pek çok romanı yayımlandı. Austen, 1817'de sağlığı iyice bozulduğu için son yapıtı *Sanditon*'u yarım bırakmak zorunda kaldı. 18 Temmuz 1817'de öldü ve Winchester Katedrali Mezarlığı'na gömüldü.

SEÇKİN SELVİ, Üsküdar Amerikan Koleji'ni bitirdikten sonra öğrenimini Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi'nde sürdürdü. İlk çevirisini 1957'de Sahne Z'de oynanan William Saroyan'ın *Merhaba Dışarıdaki* adlı oyunuyla yaptı. Meslek yaşamını çevirmenlik, gazetecilik ve tiyatro eleştirmenliği dallarındaki paralel çalışmalarıyla yürüttü. 1971-1980 arasında *Tiyatro 70* dergisini, 1981-1982'de *Edebiyat 81* dergisini çıkardı ve genel yayın yönetmenliğini üstlendi. 1982-1993 döneminde *Günaydın* ve *Sabah* gazetelerinde köşe yazarlığı yaptı. 1986'dan bu yana *Milliyet Sanat* dergisinde tiyatro eleştirileri yazıyor. Müjdat Gezen Sanat Merkezi'nde beş yıl, Yeditepe Üniversitesi Tiyatro Bölümünde on yıl eleştiri dersi verdi. Tiyatro, felsefe ve edebiyat

dallarında 180 yapıtı çevirdi. Dünya Kitap Dergisi 2011 Yılın Çeviri Kitabı Ödülü'nü, çevirmenliğinin 50. yılında Çevirmenler Derneği Onur Ödülü'nü, eleştirmenliğinin 50. yılında Ankara Üniversitesi İletişim Fakültesi Onur Ödülü'nü ve I. Uluslararası Bodrum Tiyatro Festivali tarafından verilen Tiyatroya Katkı Onur Ödülü'nü aldı. Çevirmen ve editör olarak çalışmalarını sürdürüyor.

Birinci Bölüm

I

Rahat ve güzel bir evi, mutlu bir düzeni olan alımlı, akıllı, varlıklı Emma Woodhouse, yaşamın sunduğu nimetlerin en büyüklerini kendinde toplamış gibiydi ve yaklaşık yirmi bir yıldır neredeyse hiç kaygı ve üzüntü duymadığı bir dünyada yaşamıştı.

İki kızı olan son derece sevecen ve hoşgörülü bir babanın küçük kızı Emma, ablası evlenince çok genç yaşta evin hanımı olmuştu. Annesi, Emma çok ufakken öldüğü için genç kızın belleğinde ancak hayal meyal anımsadığı sevecen okşamalar dışında belirli bir anı yoktu, onun yerini anne sevgisini aratmayan mükemmel bir mürebbiye doldürmüştü.

Woodhouse ailesinin yanında yaşadığı on altı yıl içinde mürebbiyelikten çıkıp bir dost konumuna gelen Miss Taylor iki kızı da çok severdi ama Emma'nın yeri başkaydı. İkisinin arasında bir abla kardeş yakınlığı oluşmuştu. Miss Taylor'ın resmî mürebbiyelik sıfatını bırakmadan önce de ılımlı olan mizacı, çocukluğunda bile Emma'ya baskı uygulamasını engellemişti; o otoritenin gölgesi de ortadan kalkınca, birbirlerine çok bağlı iki arkadaş gibi oldular; Emma aklına eseni yapar, Miss Taylor'ın görüşlerine saygı duymakla birlikte kendi bildiğini okurdu.

Bu durumun gerçekten kötü yanı, Emma'nın başına

buyruklukta ve kendini beğenmekte aşırılığa kaçmasıydı: Bu özellikleri, beğenilerinin çoğunda iyiyle kötüyü karıştırmak tehlikesini yaratıyordu. Ancak Emma bunun farkında olmadığı için, o kusurunu bir tehlike olarak görmüyordu.

Bir üzüntü –tatlı bir üzüntü– yaşandı ama huzur kaçırarak türden bir şey değildi. Miss Taylor evlendi. Emma, Miss Taylor'ı yitirince ilk kez üzüntüyü tattı. Sevgili arkadaşının düğün gününde ilk kez karalar bağlamış bir ifadeyle oturdu. Düğün töreni bitip gelinle damat ve davetliler gidince, Emma'yla babası önlerindeki uzun geceye neşe katacak üçüncü bir kişi olmadan akşam yemeğini baş başa yemek zorunda kaldılar. Babası yemekten sonra her zaman yaptığı gibi yatmaya gitti, Emma'ya da oturup yitirdiğini düşünmekten başka yapacak şey kalmadı.

Bu evlilik her yanıyla arkadaşını mutlu edecek yapıdaydı. Mr. Weston sağlam karakterli, sıkıntısız yaşayacak kadar varlıklı, uygun yaşta, kibar biriydi; Emma da her zaman arzuladığı bencillikten uzak, içten arkadaşlık bağıyla bu evliliği desteklediği için memnundu, yine de ertesi sabah kara kara düşünmekten kendini alamadı. Miss Taylor'ın yokluğunu günün her saatinde hissedilecekti. Emma onun geçmişteki iyiliklerini –on altı yıl boyunca yaptığı iyilikleri ve gösterdiği şefkati– hatırladı, beş yaşından beri kendisine neler öğrettiğini, onunla nasıl oyunlar oynadığını –onu sağlıklı büyütme ve eğlendirme için neler yaptığını– geçirdiği çocuk hastalıkları sırasında nasıl özenle baktığını anımsadı. O yüzden Miss Taylor'a büyük şükran borcu vardı, ama ablası Isabella'nın evlenmesinden sonra baş başa kaldıkları son yedi yıl içinde eşit ve samimi iki arkadaş gibi yaşadıkları yakınlık, çok daha güzel, unutulmaz anılarla doluydu. Miss Taylor çok az kişide bulunabilecek nitelikleriyle çok iyi bir arkadaş ve yoldaş olmuştu: Zekiydi, bilgiliydi, becerikliydi,

sevecendi; aileyi yakından tanıyor, ailenin bütün sorunlarıyla ilgileniyor, özellikle de Emma'ya; kızın beğendiği her şeye, yaptığı her plana özen gösteriyordu – Emma aklına takılan her şeyi onunla konuşabiliyordu, Miss Taylor da onu kusurlarını görmeyecek kadar çok seviyordu.

Emma yaşamındaki bu değişikliğe nasıl dayanacaktı? Gerçi arkadaşı sadece yarım mil uzağa gidiyordu; ne var ki Emma sadece yarım mil uzaktaki Mrs. Weston ile evin içindeki Miss Taylor arasında büyük fark olduğunun bilincindeydi; doğasının ve ailesinin sağladığı tüm olanaklar bir yana, artık düşünsel yalnızlık çekme tehlikesi vardı. Babasını çok severdi ama arkadaş olamazdı. Onunla ne ciddi konuları tartışabilir ne de havadan sudan sohbet edebilirdi.

Babasıyla arasındaki büyük yaş farkından kaynaklanan uyumsuzluk (Mr. Woodhouse erken evlenmemiştii) babanın bünyesi ve alışkanlıkları yüzünden daha da büyümüştü; çünkü ömrü boyunca sağlıklı olan babası kafasını da bedenini de fazla çalıştırmadığı için gerçek yaşından çok daha yaşlıydı; dost canlısı, iyi yürekli ve kibar olduğu için çevresinde sevilen biri olsa da, beğenilecek başka bir özelliği yoktu.

Ablası evlenince çok uzağa gitmeyip sadece on altı mil uzaktaki Londra'da otursa da Emma onunla her gün görüşemiyordu; Isabella, kocası ve ufak çocuklarıyla Noel için gelip evi dolduruncaya ve onu şenlendirinceye kadar Hartfield'da katlanılacak uzun ekim ve kasım akşamları vardı.

Hartfield'ın kendine ait geniş fundalıkları, çayırları ve bağımsız bir adı olmasına karşın, hukuken bir parçası olduğu kasaba kadar büyük ve kalabalık Highbury köyünde Emma'nın arkadaş olabileceği kendi denginde kızlar yoktu. Woodhouse'lar yörenin en önemli ailesiydi. Herkes onlara saygı gösterirdi. Babası herkesle iyi geçi-

nen, iyi ilişkileri olan biri olduğu için, Emma'nın pek çok tanıdığı vardı, ama o kızların içinde yarım gün bile Miss Taylor'ın yerini tutacak kimse yoktu. Üzücü bir değişiklikti bu ve babası uyanıp da ona neşeli görünmek zorunda kalıncaya kadar Emma'nın esefle içini çekmekten ve en olmayacak hayaller kurmaktan başka yapacağı bir şey yoktu. Babasının ruhsal yönden desteğe ihtiyacı vardı. Asabiydi, yok yere kederlenirdi, tanıdığı, alışık olduğu insanları sever, onlardan ayrılmak istemez, her türlü değişiklikten nefret ederdi. Değişikliğin başlıca nedeni olan evlilikse başlı başına huzursuzluk kaynağıydı; kızı gerçekten aşk evliliği yaptığı halde Mr. Woodhouse ondan hep acıyarak söz ederdi; hele şimdi Miss Taylor'dan ve az da olsa bencilce alışkanlıklarından ayrılmak zorunda kalınca, başkalarının kendisinden farklı duyguları olabileceğini asla kabul etmediği için, Miss Taylor'ın evlenmekle onlara olduğu kadar kendine de yanlış yaptığına, ömrünün sonuna kadar Hartfield'da kalsa daha mutlu olacağına inanıyordu. Emma onun bu tür düşüncelerini dağıtmak için gülümseyip neşeli görünmeye çalışsa da çay saati geldiği zaman babası öğle yemeğinde söylediklerini yinelemeden edemiyordu.

“Zavallı Miss Taylor! Keşke yine burada olsaydı. Mr. Weston'ın onunla evlenmeye niyetlenmesi çok kötü oldu.”

“Ben sizin gibi düşünmüyorum baba, öyle düşünmeyeceğimi de bilirsiniz. Mr. Weston gibi güler yüzlü, zarif, nazik, kusursuz biri, iyi bir kadınla evlenmeye layıktır; üstelik Miss Taylor'ın kendi yuvasını kurmak yerine ömür boyu yanımızda kalıp benim kaprislerime katlanmasını siz de istemezsiniz herhalde.”

“Kendi yuvası ha! Kendi yuvasının tamah edilecek nesi var? Bu ev onunkinden üç misli büyük; sen de hiç kaprisli değilsin canım.”

“Sık sık onları görmeye gideceğiz, onlar da bize gelecek! Her zaman birlikte olacağız. Bu ziyaretleri bizim başlatmamız gerek, ilk fırsatta onları kutlamaya gitmeliyiz.”

“Ben o kadar yolu nasıl giderim canım? Randalls Köşkü çok uzak, o yolun yarısına kadar bile yürüyemem.”

“Hayır baba, kimse yürüyeceksin demiyor size. Hiç merak etmeyin, arabayla gideriz.”

“Arabayla mı? James o kadarcık yol için atları arabaya koşmaya yanaşmaz, üstelik biz içeri girince zavallı atlar nerede durur?”

“Atlar Mr. Weston’ın ahırına yerleştirilecek baba. Bunları çoktan hallettik. Dün gece Mr. Weston’la görüşüp anlaştık. James’e gelince, kızı o evde hizmetçi olduğu için Randalls Köşkü’ne gitmeye dünden hazır. Doğrusunu isterseniz, bizi oradan başka bir yere götürmeyi isteyip istemeyeceğinden kuşkuluyum. Bunu siz sağladınız. Hannah’yı o güzel işe yerleştirdiniz. Siz düşünmeydiniz Hannah’nın kimsenin aklına geleceği yoktu – o yüzden James size minnettar.”

“Hannah’yı akıl ettiğime ben de memnunum. Böylesi çok iyi oldu, zavallı James’in kendisini hafife aldığımızı, adam yerine koymadığımızı düşünmesini hiç istemem. Hannah’nın da iyi bir hizmetkâr olacağından eminim; çünkü terbiyeli, tatlı dilli, çok takdir ettiğim bir kız. Ne zaman karşılaşsak kibarca reverans yapıp halimi hatırlıyıp sorar, nakış işletmek için bu odaya çağırdığın zaman, kapıyı usulca açıp güm diye vurmaktan kapattığı dikkatimi çekmişti. Kusursuz bir hizmetçi olacağından kuşkum yok, hem yanında alışkın olduğu birisinin olması zavallı Miss Taylor için de kolaylık olur. James, kızını görmek için Randalls’a gidince o vesileyle Miss Taylor da bizden haber almış olur. James nasıl olduğumuzu ona anlatır.”

Emma bu olumlu düşüncelerin sürmesi için elinden geleni yaptı; babasıyla tavla oynarsa akşamı daha kolay

geçirebileceğini, kendi özlemi dışında bir şeye kafa yormak zorunda kalmayacağını umuyordu. Hemen tavlâ sehpasını hazırladı, ama tam o sırada gelen bir konuk tavlâ oynamaya gerek bırakmadı.

Mr. Knightley, otuz yedi-otuz sekiz yaşlarında, akli selim sahibi biriydi; ailenin çok eski, çok yakın bir dostu olmasının yanı sıra, Isabella'nın kocasının ağabeyi olduğu için akrabalık bağı da vardı. Highbury kasabasının bir mil kadar uzağında oturuyordu, Hartfield Konağı'nı sık sık ziyaret eder, her seferinde sevinçle karşılanırdı, üstelik bu seferki ziyareti Emma'yla babasını her zamankinden çok sevindirdi çünkü Londra'daki ortak akrabalarının yanından geliyordu. Londra'da birkaç gün kalmış ve evine dönüp yemek yedikten sonra, Brunswick Meydanı'ndaki ailenin iyi haberlerini vermek için yürüyerek Hartfield'a gelmişti. Gelmesi de iyi oldu, Mr. Woodhouse'u sevindirip bir süre oyaladı. Mr. Knightley'nin neşeli tavrı her zaman Mr. Woodhouse'u keyiflendirirdi; Mr. Knightley bu sefer de "zavallı Isabella"yla çocukları hakkındaki sorulara iç rahatlatıcı cevaplar verdi. Beklediği cevapları alan Mr. Woodhouse teşekkür etti: "Bizi habersiz bırakmamak için bu geç saatte ziyaret etmeniz büyük incelik Mr. Knightley. Yürüyerek gelmek herhalde sizi çok yormuştur."

"Hiç değil efendim. Çok güzel, mehtaplı bir gece, hem hava öylesine ılık ki, şöminedeki şu kocaman ateşin başından biraz geri durmaya çalışıyorum."

"Yine de hava rutubetli, yol çamurludur. Şifayı kapmasanız bari."

"Çamur olur mu efendim! Şu ayakkabılarıma bakınız. Çamur izinin zerresi yok."

"Şaşılacak şey çünkü buraya çok yağdı. Kahvaltı sırasında yarım saat aralıksız ve şiddetli yağmur vardı. Hatta düğünü ertelemelerini bile istedim."

"Bu arada, sizleri kutlayamadım daha. Bu olayın iki-

nizi de hayli sarstığını tahmin ettiğim için hemen kutlamaktan çekindim; umarım her şey yolunda gitmiştir. Ne haldeydiniz? En çok kim ağladı?”

“Ah, zavallı Miss Taylor! Bu çok üzücü bir şey.”

“Kusura bakmazsanız zavallı Mr. ve Miss Woodhouse diyeceğim, ama zavallı Miss Taylor demeye dilim varmıyor. Size de Emma’ya da büyük saygım vardır, ama iş bağımlı ya da bağımsız olmaya gelince, bir kişiyi hoşnut etmek her halükârda iki kişiyi hoşnut etmekten çok daha iyidir.”

Emma şakacı bir tavırla, “Hele o iki kişiden *biri* kaprisli ve çekilmez biriye,” dedi. “Böyle düşündüğünüzü biliyorum – babam burada olmasaydı bunu açıkça dile getirirdiniz.”

Mr. Woodhouse içini çekerek, “Bu çok doğru yavrum,” dedi. “Bazen gerçekten çok kaprisli ve çekilmez olurum.”

“Aman babacığım! Benim ya da Mr. Knightley’nin *seni* kastettiğini aklından geçirmiyorsun herhalde. Böyle bir şey olabilir mi! Kesinlikle olamaz! Ben sade kendimi kastetmiştim. Bilirsin ya, Mr. Knightley bende kusur bulmaya bayılır – elbette bana takılmak, şaka yapmak için. Biz ikimiz birbirimiz hakkındaki düşüncelerimizi hep açıkça söyleriz.”

Gerçekten de Mr. Knightley, Emma Woodhouse’ta kusur bulabilen çok az kişiden biriydi ve bunları onun yüzüne karşı söyleyebilen tek kişiydi; Emma kusurlarının böyle dile getirilmesinden pek hoşlanmasa da, daha çok, birinin kızında kusur bulacağını aklından bile geçirmeyen babasının tepesini iyice attıracağından kuşkusu yoktu.

Mr. Knightley, “Emma benim asla boş yere kompliman yapmayacağımı bilir,” dedi, “Ama kimseyi kastetmedim. Sadece Miss Taylor’ın bugüne kadar iki kişiyi hoşnut

ederken, bundan sonra bir kişiyi hoşnut edeceğini söyledim. Bu durumda kazançlı çıkan Miss Taylor olacak.”

Emma konuyu geçiştirmek niyetiyle, “Düğünün nasıl geçtiğini sordunuz, seve seve anlatırım çünkü hepimiz de pek hoştuk. Herkes zamanında geldi, herkes çok Őıktı. Ne bir damla gözyaşı ne de asık bir yüz vardı. Zaten aramızda sadece yarım mil mesafe olduğu için her gün grŐeęimizi biliyorduk.”

Mr. Woodhouse, “Sevgili Emma her Şeye katlanmasını bilir,” dedi. “Ama inanın ki zavallı Miss Taylor’dan ayrıldığı için gerçekten çok zgn ve onu Şu anda sandığından çok daha fazla zleyip arayacağından da hiç kuşkum yok.”

Emma ağlamakla glmselemek arasında bir duyguy-la başını öte yana çevirdi.

Mr. Knightley, “Emma’nın öyle bir arkadaşı araması tabii mümkün değil,” dedi. Zaten Emma’nın arkadaşını unutabilecek biri olduğunu düşünsek, onu bu kadar sevmezdik: Ama Emma, evlenmenin Miss Taylor için iyi olduğunu, yaşı geçmeden kendi yuvasını kurmasının ve geleceğini güven altına almasının önemini çok iyi biliyor; o yüzden onun adına sevinmek yerine kendini üzüntüye kaptırmaması gerekir. Miss Taylor’ın mutlu bir evlilik yapması bütün dostlarını sevindirmeli.”

Emma, “Sevincimin bir nedenini unuttunuz,” dedi, “hem de bu evliliğin patanı olmam gibi çok önemli bir neden. Biliyorsunuz, dört yıl önce onları birbirine ilk yakıştıran ben oldum, birçok kişi Mr. Weston’ın yeniden evlenmeyeceğini söylerken bu evliliğin gerçekleşmesi hem beni haklı çıkardı hem de zlmememi sağladı.”

Mr. Knightley geç kıza bakarak söylediğini kabul etmeyen bir tavırla başını salladı. Mr. Woodhouse da sevgiyle kızına bakarak konuştu: “Ah canım, keşke p-

çatanlıktan, ileriye görmekten vazgeçsen zira dediklerin gerçekleşiyor. Ne olur, artık çöpçatanlık etme.”

“Babacığım, kendim için yapmayacağıma söz veriyorum, ama başkaları için çöpçatanlık yapmaktan vazgeçmem. Dünyanın en büyük eğlencesi! Hele bu büyük başarımından sonra! Herkes Mr. Weston bir daha evlenemez diyordu. Yok efendim, bunca yıl dul yaşayan, bir eşi olmadan da rahat bir hayat sürebilen, günlerini kasabadaki işleriyle ve buradaki dostlarıyla dolduran, gittiği her yerde kabul gören, her zaman keyfi yerinde olan Mr. Weston, eğer istemese yılın bir gecesini bile yalnız geçirmezmiş. Yok efendim, Mr. Weston kesinlikle yeniden evlenmezmiş. Hatta bazı kişiler, bir daha evlenmeyeceğine dair karısı ölüm döşeğindeyken ona söz verdiğini, bazıları da oğlu ile dayısının yeni bir evliliği hoş karşılamadığını söylüyorlardı. Bu konuda herkes aklına estiği gibi saçma sapan konuşuyordu, ama ben söylentilerin hiçbirine inanmadım. Dört yıl kadar önce, Miss Taylor’la ikimiz Broadway yolunda Mr. Weston’a rastladığımız bir gün aniden yağmur çiselemeye başlayınca Mr. Weston büyük bir centilmenlikle çiftçi Mitchell’in evine koşup iki şemsiye alıp getirdiği anda ben de kararımı verdim. Onların arasını yapmayı daha o saat planladım; babacığım, planım böylesine başarıyla sonuçlandıktan sonra çöpçatanlıktan vazgeçeceğimi hiç aklınıza getirmeyin.”

Mr. Knightley, “Başarı derken ne demek istediğini anlamıyorum,” dedi. “Başarı çaba ve emek ister. Eğer son dört yılı bu evliliği gerçekleştirmek çabası içinde geçirmişsen, zamanını özenle ve hakkıyla geçirmişsin demektir. Genç bir hanımın zihnini yormasına degecek bir çaba demektir. Ama sandığım gibi çöpçatanlık dediğin şey, sadece kafanda planladığın, bir gün durup dururken, ‘Mr. Weston, Miss Taylor’la evlense ne iyi olur,’ diye düşünüp bunu arada bir aklından geçirmekse, başarı bunun

neresinde? Nasıl bir çaba gösterdin? Neyle övünüyorsunuz? Sen keşke olsa diye bir şey düşünmüşsün, aklından geçirdiğin şey şans eseri gerçekleşmiş. Olan biten bu.”

“Peki, şans eseri gerçekleşen bir isteğin verdiği zevki ve zafer duygusunu hiç mi yaşamadınız? Öyleyse acırım size. Doğusu daha akıllı olduğunuzu düşünürdüm, şans eseri olan bir şey ile de rastlantı değildir. Her zaman işin içine yetenek de girer. Sataştığınız zavallı ‘başarı’ sözüme gelince, bunu hiç hak etmediğimi sanmıyorum. Siz iki seçeneği değerlendirdiniz; ama bence bir üçüncü seçenek de olabilir – hiçbir şey yapmamakla her şeyi yapmak arasında üçüncü bir olasılık olabilir. Ben Mr. Weston’ın sık sık evimize gelmesine zemin hazırlamasam, onu cesaretlendirmesem, ufak tefek sorunları çözmesem, bu düğün hiç gerçekleşmeyebilirdi. Herhalde bunu anlayacak kadar iyi tanırırsınız Hartfield Konağı’ndaki düzeni.”

“Mr. Weston gibi açıksözlü, açık yürekli bir erkek ve Miss Taylor gibi akli başında, yapmacıksız bir kadın kendileriyle ilgili karar almakta özgür bırakılabilir. Sen burununu sokarak onlara iyilik etmekten çok kendine kötülük etmiş olursun.”

Konuşulanları yarım yamalak anlayan Mr. Woodhouse, “Emma başkalarına iyilik ederken kendini hiç düşünmez,” diye söze karıştı. “Ama yine de lütfen başka çöpçatanlıklar yapma yavrum; bu hem çok saçma sapan bir şey hem de insanın aile çevresini büyük ölçüde kırıp geçirir.”

“Yalnızca bir kez daha çöpçatanlık yapacağım babacığım, sadece Mr. Elton için yapacağım. Zavallı Mr. Elton! Siz de onu çok seversiniz babacığım, ben de ona bir eş arayacağım. Highbury’de ona layık kimse yok – oysa Mr. Elton buraya geleli tam bir yıl oldu; evini de güzelce dayayıp döşedi, artık daha fazla bekâr kalması yazık olur, bugün Miss Taylor ile Mr. Weston’ın nikâhını kıyarken

darısı başıma der gibi bir hali vardı. Mr. Elton'ı çok beğeniyorum ve ona iyilik etmemin tek yolu da bu.”

“Mr. Elton gerçekten yakışıklı ve iyi bir genç, ben de çok beğeniyorum. Ama ona iyilik etmek istiyorsan, bir akşam buraya, akşam yemeğine çağırman daha doğru olur yavrum. Mr. Knightley'nin de onunla tanışmak iste-yeceğinden eminim.”

Mr. Knightley gülerek, “Çok sevindir, efendim,” dedi. “Onu davet etmenin çok daha iyi olacağı konusunda sizin fikrinize tamamen katılıyorum. Emma, onu yemeğe davet et ve önüne en leziz balığı, en lezzetli tavuğu koy, ama bırak da karısını kendisi seçsin. İnan, yirmi altı-yirmi yedi yaşındaki bir erkek kendi meselesini kendisi halledebilir.”

II

Mr. Weston, Highbury'nin yerlisiydi ve son iki-üç kuşak boyunca serveti artarak eşraf konumuna yükselen saygın bir aileden geliyordu. İyi bir öğrenim görmüştü, ama genç yaşta ufak bir mirasa konunca kardeşleri gibi sıradan işler yapmak istemeyip o sırada kurulan yerel milis gücüne¹ katılarak daha hareketli, daha keyifli ve daha sosyal bir yaşam biçimini seçmişti.

1. İngiltere'de, Yedi Yıl Savaşları sırasında Fransız işgali tehlikesine karşı çıkarılan yasalarla ilçelerde kurulan yedek ordu birlikleri. Bunlar yerel yönetimle sınırlı olmakla birlikte giderleri merkezî hükümet tarafından karşılanıyordu. İlçe eşrafından 18-50 yaş arası kişilerin kurayla seçildiği milis gücünde önce üç, sonradan beş yıl mecburi hizmet vardı kuralı vardı. Daha önce ayrılmak isteyenler ya kendi yerlerine yeni birini gösteriyor ya da on altın pound para cezası ödüyorlardı. (Ç.N.)

Jane Austen 1815'te 39 yaşındayken tamamladığı *Emma*'nın en sevdiği romanı olduğunu söyler. Bir taşra kasabasında yaşayan ve iyi bir çöpçatan olduğunu düşünen Emma'nın gerçek aşkı arayışını anlatan roman, bir yandan insan doğasının zayıf yönlerini, bir yandan da 19. yüzyıl İngiliz toplumunun katı ve ikiye bölünmüş geleneklerini sorgular, inceden inceye alaya alır.

Dehası sağlığında anlaşılamayan Austen ve özellikle de onun *Emma* romanı için İngiliz edebiyatının mihenk taşlarından Virginia Woolf yıllar sonra şunları kaleme alacaktır:

"... Bu bitirilmemiş ve aslında önemsiz hikâyede Austen'in büyüklüğünün bütün unsurları yer alır. Bu hikâye edebiyatın tüm kalıcı niteliğini içerir. Yüzeyle canlandırmayı, yaşama benzerliği bir yana bırakın, geriye çok daha derin bir haz, insani değerlerin eşsiz bir biçimde öne çıkarılması kalır."

#dünyaklasikleri #ingilizklasikleri #çöpçatanlık #kadın #evlilik
#kıskançlık #victoriadönemi #aşk

Kapak resmi: Josef Scheurenberg

